

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrto leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrto leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljavatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Dr. Šusteršič in papeževa volitev.

Dr. Šusteršič je v proračunskem odseku naše delegacije grmel proti grofu Goluchovskemu, ter mu očital, da je britko žalil katoliški čut prebivalstva, ko je po kardinalu Puzini dal vložiti avstrijski „veto“ proti Rampolli, ki je po vsi sili hotel papež postati. Ta „veto“ je, kakor znano, gališki kardinal v svojem kovčegu prinesel v Rim, in če ta cerkveni dostojanstvenik ni občutil, da vlači s sabo žaljenje katoliških čutov, se tudi dr. Šusteršiču, kojega katoličanstvo je gotovo dosti šibkejše od katoličanstva kneza Puzine, ni bilo razvneti. Brez vse potrebe je torej mlatil po svojem bobnu, prej kot ne samo zategadelj, da se je zopet in zopet silil v ospredje, in da je zopet in zopet kramaril s svojim obležanim katoličanstvom, ki pred kratkim še toliko ni bilo vredno, kot je vredno staro in raztrgano ribniško rešeto. Vresnici radi avstr. „veto“ v nas Slovencih nikdo ni bil razburjen. Saj je mogoče, da je bil ta „veto“ nepotreben, ker se je vedelo naprej, da bode izvoljeni papež ravno tak kakor so bili njegovi predniki. Ti papeži, ki v modernih dobah zasedejo stolico sv. Petra, so si podobni kakor groš grošu. Nam Slovencem je čisto vseeno, nosi li rimsko tiaro Peter ali Pavel, od nobenega nam ni dosti pričakovati. Naj je izvoljen Rampolla, naj je izvoljen Sarto, oba bi kot papeži niti pojma ne imela o slovenskih razmerah, oba bi se nam Slovencem napsproti kazala kot taka, ki za nas nimata ni sreči ni ljubezni! Zatorej se za vsako papeževi volitev ne brigamo veliko, in čisto vseeno nam je, zapravljajo kak Pij ali kak Lev. vatiskanski denar. Smešno je torej govoriti, da je vsled „veto“ pri zadnji papeževi izvolitvi slovensko ljudstvo bilo razburjeno: vlogo to ljudstvo ima dosti skrbi s prazno svojo skledo, in bedasto bi bilo, če bi si kopalo nase še novih krbi radi papeževe polne sklede!

O tem, da je Avstrija s svojim „veto“ kršila svobodno izvolitev novega papeža, tudi govorice biti ne more. Svobodna ta volitev nikdar ni, ker je vse tako lepo vrejeno in zasukano, da drug nego kak Lah izvoljen biti ne more.

Cela afera, kakor je bila po dr. Šusteršiču in drugih klerikalceh v delegacijah sprožena, ni torej zasledovala drugega, nego papežev, in vse, kar na njem visi, zopet in zopet spraviti v dotiko s posvetnimi zadevami. Z eno besedo, ti gospodje so hoteli svetu pokazati, da ima papež ne samo v cerkvi, temveč tudi v politiki prvo besedo, pred kojo se imajo kloniti vsi drugi vladarji sveta. Dokler je bil papež posvetni oblastnik, bil je najzaniknejši vladar cele Evrope. Njegova državica je bila do zadnje kaplje izsesana, in samo v eni stvari se je odličala, da je imela največ sramotnih hiš v celi Evropi! In to vylie temu, da se je vladala po katoliških principih! Papeža nazaj potiskati na stol svetne vlade je torej največja bedarija, ki si jo misliti moremo. A vylie temu naklepni, papežu priboriti posvetno oblastvo, ne ponehajo. Dotična ideja je še živa v teh in onih katoliških krogih. Moč ji pa dajejo pred vsem tudi napredne vlade in drugi napredni faktorji, ki rimskemu škofu z ozirom na svetovno politiko pretirano važnost pripisujejo. Kar so v tem pogledu glede pokojnega Leva grešili različni liberalni listi, to je že po bizantinizmu smrdelo! Seve jugoslov. in drugi slovanski listi pred vsem: ti so na trebuhu ležali, in bili vsi srečni, da so smeli prah lizati pod obuvalom svetega velika! Pa tudi, kar v tem pogledu počenjajo vlade, je naravnost gorstasno. Te, takoimenovane katoliške vlade se nasproti rimski stolici tako obnašajo, da mora onemogli in marastični starček, ki navadno sedi na ti stolici, nehote priti do prepričanja, da ima vse vladarje in vladarke sveta v malem žepu svojega belega talarja. Poglejmo samo,

kaj počenja francoska vlada. President francoske republike ima laškega kralja obiskati v Rimu. Največjo skrb pravzroča pri tem francoski vladi vprašanje, bode li papež g. Loubeta sprejel ali ne. Vatikanski listi pa so že sto in stokrat oznaniali, da papež prezidenta republike ne bode sprejel. Pa še danes francoska vlada ni ponehala, pri Vatikanu beračiti za ta sprejem! Mesto, da bi se ošabnemu pontifikusu odgovorilo: če nočes, pa pusti! pošilja še vedno Loubet francoske škofe, ki moladvajo okrog papeža, da bi se vsmilil prezidenta francoske republike, ter ga ne pahnil v grozno nesrečo, da bi moral v Rim priti, ne da bi smel papežev pantofelj poljubiti. Če ni vse to sramotno, potem ni videti, kaj naj je sramotno! Vse to pa napravlja vtis, kakor bi francoski ljudovladi ne naločeval gospod Loubet, nego njegova gospa, ki je, kakor znano južno-francoska terejalka. Če so take reči na Francoskem mogoče, potem ni čuda, da so tudi v Avstriji razmere ravno take, v Avstriji, koja je po dr. Šusteršičevem mnenju pre malo „katoliško vladana!“ Do nebes se je koval in se še sedaj kuje pomen trozveze. A v celi dobi, kar obstoji ta trozvezza, je ni bilo v Avstriji vlade, ki bi bila imela pogum, vladarju nasvetovati, da naj obiše svojega laškega zaveznika v Rimu, kakor bi zadnji rad obiskal našega cesarja na Dunaju. Nam je trozveza prav malo simpatična, vendar pa obžalujemo, da niti toliko moči ni imela, da bi bila raztrala tiste verige, v koje nas je vklenil rimski Vatikan. Naše vlade in naši dvorni krogi še vedno mislimo, da bi se Avstrija podrla, če bi ne imela papeževega blagoslova. A vernjte nam, da bi avstrijski narodi čisto mirni ostali, če pride Fran Josip v Rim in če bi ondi ne pritiskal na kljuko do Vatikana! Vsaj se tudi v časih, ko je škof Herberstein bagateliziral papeža v Ljubljani, grof Kounic pa na Dunaju, ni zemlja podirala, a bili so to časi, ko je rimski škof lastno osebno prišel v

Avstrijo beračit okrog našega cesarja. Danes pa je vse drugače, in tudi drugače biti ne more, ker je Avstrija ravno preveč „katoliško“ vladana. Zato je pa smo tudi, kar se tiče evropske mizerije, takoj pred Španijo. To se pravi, skoraj na zadnjem mestu! A naš Šusteršič želi še več „katoličanstva“ pri vladanju, tako da bi rimski papež postal prav za prav gospoda naše države, katera bi potem v evropskem koncertu imela nekak tak pomen, kakor ga ima danes Portugalska! Da bi vrag vzel vse „katoliške“ državnike in našega Šusteršiča z njimi!

Austrijska delegacija.

Dunaj 16. januvarja. Poročilo o zunanjih politiki, ki je bilo v današnji seji s proračunom ministrstva zunanjih zadev vred odobreno, se spominja lanskih obiskov tujih vladarjev na dunajskem dvoru; proglaša trozvezo za dejanski temelj naše zunanje politike, razvija zgodovino dogodkov na Balkanu ter izreka velesilam zaupanje z željo, naj bi se njihova prizadevanja posrečila; glede krvavega prevratka v Srbiji je odsek odobril postopanje zunanje vlade napram novi srbski vlad; o vprašanju veta se je izreklo zunanjemu ministru priznanje za obzirno obravnavo o tem vprašanju. Končno so se razpravljala gospodarska in politična vprašanja ter se je izreklo ministru zunanjih zadev popolno zaupanje in topila zahvala.

Proračunski odsek je na to začel razpravljati o izvanrednem vojnem proračunu.

Del. dr. Syvester je izjavil, da bo glasoval proti novim topovom. Nadalje je kritikoval tajni ukaz vojnega ministra ter rekel, ako se bo pri izobražbi vojaštva gledalo vedno bolj na materni jezik, postane polkovni jezik vse, poveljni in službeni jezik pa temelj brez vsebine.

zakaj ne izstopim iz armade, ti lahko razložim. 17. novembra je prišel generalni guverner, maršal Marmont, v Ljubljano. Prevzel je v službo vse avstrijske uradnike, ki niso zbežali. To je za nas jako slabo. Ti uradniki niso prijatelji našega naroda; nevedni so in podkupljivi in vajeni, delati z narodom po pasje. Ti ljudje bodo imeli velikanski vpliv na francoske funkcionarje, ki ne poznajo ne dežele ne razmer. Če ostanem francoski oficir, pride s temi ljudmi v ožjo zvezo in bom lahko marsikaj dosegel, marsikaj preprečil in marsikaj storil za slovenski narod in za slovensko domovino. Dvanajst let sem bil v tujini. Ali veste, kaj to pomeni? Dvanajst let sem ne pretrgoma misil na svoj dom, na to revno, nerodovitno in vendar tako ljubo zemjo; dvanajst let sem hrepel po tem, da bi bil zopet tu.

Nikar ne bodi sentimental, je ugovarjal Kopitar, a rekel je to le polglasno in tako negotovo, kakor bi se mu zdelo, da je Konrad vendar resnico govoril.

Ti me ne moreš razumeti, je odgovoril Konrad. Kdor gre sam z doma in se lahko vrne kadar hoče, tisti še preboli domotožje; a kdor ne

Del. dr. Šusteršič je izjavil, da bo glasoval proti tej točki, kakor edkanja ves vojni proračun. Glede izbere materijala za topove zaupa popolnoma vojaškim strokovnjakom. Potem je polemizoval proti izvajanjem predgovornika o naredbi vojnega ministra glede polkovnega jezika.

Del. Stransky je izjavil, da bo glasoval proti postojanki zaradi slabih gospodarskih razmer. Glede izbere materijala za nove topove ne zadeneodgovornost samovojaških strokovnjakov, temučudi delegate. Zato je predlagal v ta name posebno nepristransko komisijo.

Delegata grof Schönborn in grof Kotulinsky sta izjavila, da bodeta glasovala za ves kredit vojnega proračuna.

Govorili so še knez Schönborg, Chlumecky, Schneider, Krämer in sekcijski načelnik vitez Kroatin, načar se je obravnaval prekinila. Prihodnja seja bo v torek.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 16. januvarja. K današnji seji sta prišla poslanca dr. Harambašić in dr. Božo Vinković, ki sta bila z Grgom Tuškanom vred izključena za 15. sej. Zakonski predlog glede podaljšanja finančne nagodbe za nadaljno leto je bil tudi v tretjem branju odobren in z večino sprejet. V skupni zbor je bil nato izvoljen Oton pl. Krajcovic. Posl. dr. Harambašić je ostro interpeliral zaradi žalostnih upravnih razmer v županiji belovarski-križevaški, kjer je veliki župan Kukuljević »de basama« (kakor ga je imenoval interpelant) Med interpelantom in predsednikom je prišlo do ostrih spopadov. Dr. Harambašić je zaklical predsedniku, da bo nastopal najboljno, aka ga tudi vržejo iz zbornice za celo zasedanje. Poslanec dr. Vinković je interpeliral zaradi za-

sme domov, ta šele ve, kaj je izgubil, ta svojega srca ne more odtrgati od doma. Pod žarkim solncem italijanskim mi je duša koprnela po ljubljanski meglji; pod sencami pinij in lovrorov sem mislil na ubožna drevesa v mestnem logu; v sijajnih ulicah pariskih in milanskih sem sanjal o ozkih, temnih in nelepih ulicah ljubljanskih. Kar sem čutil, se ne da povedati, to se mora doživeti, da se hoče razumeti. V tem hrepenenju so se v mojem srcu utrdili vsi ideali, za katere sem se v nemal v mladosti. Kdo ve, kako bi bilo, da sem ostal doma.

Kakor stara baba bi čepel v kotu in na nič mislil, je dejal Kopitar.

Zdaj dobim morda priliko, da kaj storim za urešenje teh idealov.

Kako si to misliš? — Maršal Marmont, je odgovoril Konrad, je v teh letih, kar je bil v Dalmaciji, postal prijatelj Slovanov. Zdaj je takoreč suveren nove Ilirije in lahko stori kar hoče. Nekdaj je Napoleon z nami računal. Namestal je zavzeti ves Balkan. Ali v Tisitu je sklenil mir z Rusijo in ji je prepustil Balkan. Zato mu je vseeno, kak značaj ima Ilirija, da je lo-

LISTEK.

Pod novim orlom.

Zgodovinska povest.

Drugi del.

IV.

Konrad je stanoval pri svojem očetu. Starega moža je vrnil v sinova poživila in pomladila, saj je bil dolgo let v skrbih, da ga nikdar več ne vidi. Zdaj ni imel druge želje, kakor da bi ga Konrad nikdar ne zapustil. Stari mož vsled bolezni ni mogel več iz hiše in zato je Konrad ostajal več za večerom pri njem in mu delal družbo. Časih je prišel tudi kak znanec. Posebno pogostoma sta prišla Andrej Kopitar in kurat na Smarni gori, Janez Svetlin.

Zunaj je snežilo, prijatelji pa so sedeli pri polnih čašah in pretresali vsakdanje dogodke. Stari Podobnik se je le malo udeleževal pogovora. Vedno mu je bilo samo v mislih, kako pridrži Konrada doma. Ko je nastala pavza, je zasukal pogovor na to stvar.

Star sem in le malo časa mi je še živeti. Povejte, gospoda, ali bi ne bilo prav, da ostane Konrad pri meni in da se oženi?

Nikar se ne ženi Konrad, je zaklical Kopitar. Za nič na svetu. Čemu tudi? Zaradi denarja se ti ni treba ženiti.

Saj se lahko tudi iz ljubezni oženi, je sladko menil kurat Svetlin. Ljubezen je temelj prave zakonske sreče.

Oh, kaj govorite vi o ženitvi iz ljubezni, je kurata zavrnil Kopitar. Mene poslušaj Konrad! Iz ljubezni se nikar ne ženi. Poglej okrog sebe. Vse polno jih je, ki so svoje žene vzeli iz ljubezni. In konec je vedno isti! Ljubezen zgine — žena pa ostane!

Pustimo to, je rekel Konrad resno. Doma ostanem skoro gotovo, če se ne zgodi kaj izrednega.

Potem pa pusti vojaško službo. Kaj ti je treba služiti? Toliko že imamo, da ti je zagotovljeno udobno življenje.

Morda pa ima tudi Konrad v svojem telečnjaku maršalsko palico, se je norčeval Kopitar.

Nimam je! Tudi ambicije nimam, da bi prišel naprej.

Sleci torej cesarsko sukno, je silih stari Podobnik. Ostani doma in oženi se. To bi bilo jamstvo, da te ne izgubim. Tako pa si le od danes do jutri pri meni. In to me boli.

A propos, je poredno vprašal Kopitar, ali se vojaška sukna zato imenuje cesarska sukna, ker jo ljudstvo plačuje?

Konrad se je samo nasmehnil. Kurat Svetlin pa je strahoma sklenil roke in z globokim vdihom rekel:

Oh, gospod Kopitar, vi ste nepopoljšljiv jakobinec! Nobenega respeka nimate pred kronano glavo. S cesarjem Napoleonom se ni šaliti! Pazite, pazite, če ne, bodete še na vešalah lakote umrli.

V svojem srcu pa se je kurat s Šmarne gore popolnoma strinjal s Kopitarjem. Bil je prepričan jakobinec, a je to prikrival, ker ga je skrbel za kruh.

Konrad, je dejal stari Podobnik, jaz te res ne umejem. Sam pravil, da nimač nič upanja, da bi v francoski armadi naprej prišel, pa vendar nečeš službe pustiti. In časi so tako resni! Kdo ve, kako dolgo bo trajal mir.

Sklenjen je, hvala Stvarniku v višavah, za večne čase, se je oglasil kurat.

To pomen v jeziku diplomatične gospode, da bo trajal vsaj tri leta, se je norčeval Kopitar.

Glavni vrrok, je rekel Konrad,

postavljenja absolventov domače gozdarske akademije za Madjare.

Prihodnja seja bo šele v četrtek 21. t. m.

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 17. januvarja. V včerajšnji seji se je nadaljevala glavna debata o rekrutni predlogi. Poslanec Okolicsanyi je predlagal nezupnico vladi. Debata se je preložila na pondeljko sejo ter so se zachele razpravljati vložene interpelacije. Na interpelacijo posl. Szederkenyija zaradi nasilja pri neki volitvi, je izjavil ministrski predsednik, da je zabičil vsem uradnikom, naj puste socialističnim agitacijam svobodno pot ter ljudske shode prepovede le tedaj, ko se je bati motenja javnega reda.

Proti obnovljeni obstrukciji na Ogrskem.

Budimpešta, 17. januvarja. Sinoči se je vršil ministrski svet, ki se je bavil s vprašanjem, kako je pobijati obnovljeno obstrukcijo. — Ministrski predsednik je sklical za dan 20. t. m. enketo za revizijo volilnega zakona.

Položaj na Balkanu.

Belgrad, 17. januvarja. V zaročnih krogih se pripravljajo, da razvijejo na spomlad aktivno srbsko balkansko politiko. Vršijo se že tudi priprave, da nastopijo spomladni srbski čete v Stari Srbiji.

Solunj, 17. januvarja. V vjetu Kosovem so postale razmere nenadoma zelo grozede. Od dne 9. t. m. se neprestano pošilja vojaštvo od tukaj proti Kosovem. Vstašev štejejo tam do 4000, ki so prišli najbrže iz Bolgarije ter se skrivajo v težko pristopnih gozdih okoli Dovanice, Plaškvice in Maleša. Tudi mnogo Srbov je med vstaši.

Srbsko-grško zblizevanje.

Atene, 17. januvarja. Z ozirom na vedenje Bolgarske v macedonskem vprašanju, se je srbskemu poslaniku Kristiću na tukajnjem dvoru pri novoletnem sprejemu namignilo o srbsko-grški zvezzi. Kristić je izjavil, da bi bilo tako zbljanje tembolj umevno, ker vlada na Srbskem razburjanje proti Bolgariji zaradi napadov v bolgarskem časopisu proti Srbiji in njenemu kralju.

Nezadovoljnost v Črni gori.

Cetinje, 17. januvarja. Že nekaj časa tajno vre med vitezi, ki predstavljajo narodne junake. V njihovih krogih je veliko pomanjkanje, da se morajo celo starci izseljevati.

Nevolja je naperjena v prvi vrsti proti uradništvu, potem pa tudi proti samodržnemu sistemu in proti visokim davkom. Dočim morajo hoditi vitezi v zakrpanih oblekah ter stradajo kruha, postopajo uradniki v zlatopretkanih uniformah. Nedavno je bilo poneverjenih več sto tisoč

njegova. Nekoč je misil ustvariti narodno kraljestvo Ilirijo. Ustvaril je pa le nekako mejno grofijo pri Avstriji. Zato je treba pridobiti Marmonta za našo narodno stvar. Lahko to ne bo, kajti vpliv bodo imeli izobraženci, ki pa so se večinoma odčutili svojemu narodu in se prelevili v Nemce in v Italijane. Nikari ne pozabimo, da Ilirija ni enoješčna. Stiri narodnosti prebivaju tu: Slovenci, Hrvati, Italijani in Nemeji.

Ali Slovani imamo vendar ogromno večino, je vskliknil stari Podobnik.

To je resnica, a kaj, ko se ta slovenska večina skoraj nič ne zaveda svoje narodnosti, ko so Slovani le kmetje, inteligence, ki ima denar in vpliv, pa se je raznoredila. Nemeji in Italijani imajo jasne politične cilje pred seboj, slovenski kmet pa sploh nima cilja. Njemu je vseeno, kdo je njegov vladar in kdo mu gospodari, in zato bo težko pripraviti Marmonta, da nam pojde pri uresničenju naših narodnih idealov na roko. A to je odločilno za vso našo prihodnost. Zdaj ali nikoli!

Stari Podobnik je sklonil glavo. Sicer je bil iz srca vesel, da je njegov edinec takogorel za slovenstvo,

državnega denarja, a nobenemu neverjalcu se ni ničesar zgodilo, še k dvornim veselicam prihajajo, dasi so njih imena celo med ljudstvom znana. Vitezi zahtevajo, naj se knez obda z njimi ter samopašne uradnike spodi. Ndalje se naj izvoli iz zastopnikov vseh slojev stalna kontrolna komisija kot nekak parlament.

Pruski deželni zbor.

Berlin, 17. januvarja. Včeraj je otvoril cesar s prestolnim govorom zasedanje deželnega zborja. Prestolni govor je predčital cesar demonstrativno zelo glasno, da vsakdo sliši, da mu je grlo zopet zdravo. Cesar se je zahvaljeval za naglo ozdravljenje in za sočutje ljudstva ob njegovi bolezni. Nadalje povdaja prestolni govor ugodni finančni položaj države in gospodarsko napredovanje. Napoveduje se cela vrsta gospodarskih predlog, kakor gradbe vodnih cest in sredstva proti preplavam.

Nemška gosposka zbornica.

Berlin, 17. januvarja. Gosposka zbornica si je izvolila za predsednika kneza Innhausena; prvi podpredsednik je baron Manteuffel, drugi pa kolinski župan Becker.

Nemiri v nemški Afriki.

Berlin 17. januvarja. Uporniki so zasedli mesto Okahandja. Četam iz Windhoeka se ni posrečilo mesto osvoboditi. Zgube so zelo velike. Uporni Herori so si naplenili dobrih konj in orožja. V Ivakopomundu in Karabibu je proglašeno vojno stanje.

Japonsko-ruski konflikt.

Peterburg, 17. januvarja. Pri novoletni paradi v Port Arturju je izjavil namestnik Aleksejev ruskim četam, da je carjeva volja, da se ohrani mir.

London, 17. januvarja. Nekaj tukajšnji dopisnik je imel razgovor z japonskim poslanikom Hayashijem. Poslanikovo mnenje o konfliktu je zelo pesimistično. Rekel je, da imajo Rusi še vedno zastarele nazore o Japoncih kakor o manjvrednem plemenu. Sedaj ali pa nikoli se mora Rusija prisiliti, da sprejmē japonske zahteve glede Koreje in Mandžurije. V petih letih bi bilo to za Japonsko prepozno. Vsi japonski državniki so si sedaj edini v tem: ni izhoda razun vojne, ako Rusija ne sprejme najmanjše japonske zahteve brez dvojumno.

Draždani, 17. januvarja. Japonska vlada je naročila na Saksonskem velike množine kirurgičnega orodja in obvez ter je prišel v ta namen semkaj japonski štabni zdravnik. V Ameriki nakupuje Japonska v naglici pšenico, kolikor je le dobi.

London, 17. januvarja. Vse japonsko časopisje piše, da je vojna neizogibna. Posivljajo vlado, naj se ne straši stroškov, saj je država

a težko mu je bilo vendar, da ga ni mogel pregovoriti, da bi bil izstopil iz francoske armade.

Dokler boš samec in vojak, dotlej ni nobene gotovosti, da te nekegadne ne odtrgajo od mene. In zakaj se nočen očeniti?

To je pa stvar, o kateri danes ne bom govoril.

Konrad je molčal in molčal je tudi Kopitar. Kurat Svetlin, ki se je bil tam do dobrega nalil z vinom, je naredil konec pogovoru in je pozval Kopitarja, da gresta domov.

Če in sia sta ostala sama doma. Nekaj časa sta oba molčala. Potem pa je starec pogledal sinu bujne lase in tiho, kakor v sanjah rekel:

Fantič moj, ti mi nekaj prikrivaš. Nekaj se je zgodilo s tobjo, nekaj strašnega. In tiho je dostavil: Konrad, ti nisi srečen. Spoznal sem to prvi dan na tvojih očeh.

Konrad se je sklonil k očetu in mu poljubil roko. Odgovoril ni ničesar. S cesto pa se je ždulo, kako je kurat Svetlin s strašnim glasom pel:

Regiment po cesti gre
Pa moj fantič zraven je;
Pa moj fantič se smed vseh sposna,
Zelen, zelen, zelen puščje ima.

finančno močna; tudi narod pozivlja, naj žrtvuje vse domovini. Ia res je dobila vlada že mnogo prostovoljnih doneskov.

London, 17. januvarja. Angleski prijatelji svetovnega miru pošljo brzojavno prošnjo carju in japonskemu mikudu, naj izročita sporno zadevo mirovnemu razsodišču v Haagu.

Peterburg, 17. januvarja. Tajnik tukajšnjega japonskega poslanstva je mnenja, da bi bilo vmešavanje konference v Haagu odveč, ker je po dosedanjih diplomatičnih poganjajih upati na ugodno rešitev konfliktu.

Peterburg, 17. januvarja. Med ruski mornari vladajo vseh pristnih mornarjev velika bojevitost. Po poročilih iz vztoka so prepričani, da napodi v vsak trenutek vojna z Japonci. Mornarski časniki in inženirji se prostovoljno javljajo za odhod proti Japonski.

Dopisi.

Iz Radeča. Na pisanje v "Slovenec" z dne 9. t. m. moramo pravici na ljubo sledče pripomniti: Res je, da se volijo v gospodarski odsek trga Radeče trije odborniki ne pa pet, kakor so jih zahtevali v tudi volili klerikalci. Z ogorčenjem zavračamo veste o trškem premoženju, zakaj predalo se je toliko, kolikor se je bilo sprejelo. Volili so se slednjici torej trije, 2 liberalci in 1 klerikalec, a ta z našo pomočjo in umiljenostjo ker je beračil za glasove po liberalnih hišah. Tudi se čudijo klerikalci liberalnim rezultatom in postopanju sl. c. kr. okr. glavarstva, ker so vajeni, da se zakoni o volitvah poljubno zaskrivajo in po potrebi drugače razumevajo, kratko, da se deluje po domače kakor se je sicer v Radečah, ko še niso ugovarjali liberalni volilci. Ni res, da se je g. V. Plazerju spregledal pomajklaj 600 K, katerega pa ni on zakrivil, ampak poravnati ga mora, kakor je razvidno iz zapisnika zadnje občinske seje. Res je, da je bilo za g. Rižnerja slovensko poveljstvo pri požarni brambi v navadi, a to je bilo poprej vse drugo nego pravo slovensko poveljstvo, kakoršno je sestavil gosp. Ahčin. Pri paradi na dan sv. Štefana telesa je g. stotnik Rižner mestu pravilnega „levu sušak — stopaj!“ komandiral „bo ž, bo ž, fantje, pojte za meno, gremo pod češljijo“. Bila je takrat navada, da je hodila požarna bramba večkrat trest Završnikove slive. Da se pa v prihodnje ne bo več tako slovensko poveljevalo, vpeljalo se je nemško poveljstvo na občno zahtevanje za tako dolgo, da se udje radečke prostovoljne požarne brambe prične točno slovenskemu poveljstvu. Tega se pridejo lahko učit tudi tisti, ki se ga v „onih“ časih niso pričuli. Ko je prejšnji stotnik, g. Brunschmid, odpotoval iz Radeča, vršila se je nova volitev, za katere so se klerikalci skrivaj zelo pripravili. Pa kakor sami pravijo, imajo povsod smočo. Ne vedo, da zmore biti voljen le tisti, ki je ud, nimirili so za stotnika slavnega Jankota Simončiča, ki ni bil še ud nobene požarne brambe, tudi naše ne. Seveda, ko bi bil tudi pri nas režiser, kakor je zgoraj v hotelu režiser „komedijstev“, plesati bi moral radečka požarna bramba kmalu po „farški vižah“, ter in corpore paradiратi pri klerikalnih prizmodarijah. Ker se jim je to izjavilo, bila je razpisana druga volitev, za katere so se bolje pripravili. Za prizmodarijega stotnika je bil izvoljen g. Kajtna. Usoda mu je bilo nemila, — zakaj že čez 3 ure je bila alarmirana požarna bramba, gorelo je v Luki. Provigorični stotnik prišel je vinjen pred depo in se je jel prepirati z zbranim možtvom. Gotovo bi prišel do pretepa, če bi ne bilo več pametnih možakov prisotnih. Radi tega se je državno provizorično razpustilo in je bil g. J. Kos od občine postavljen za prizmodarijega stotnika. Nato so se sprejeli novi dobri udje, ki so soglasno volili g. J. Kos za stotnika. Pri tej seji se je tudi sklenilo, da se nabavi nekaj nove uniforme. Slučajno je prišel v Radeč zastopnik tvrdke R. A. Smekala iz Zagreba s svojim krojačem, ki je obliko tudi umeril. Z isto so pa vse udje zadovoljni. Kar se pa naših debelih želodcev tiče, posmrite se radi njih, ljubi svedceri. Morda jih nam zavide? Ej, vi pa redite enega, morda ga hočete kot monstrum kazati za potokom v panorami, kakor se kaže največja dama sveta — ali ga pa „šparate“ za Šusteršičeve koline. Dober tek!

Razprava dr. Potočnjak-Korač.

(iz Zagreba)

V soboto se je začela pred sodnim stolom razprava proti dr.

Potočnjaku in socialno-demokrat skemu novinarju Koraču, katera je zagovarjal dr. Hinković. Ta razprava osevajo hrvatske razmere.

Otočnica pravi, da je dr. Potočnjak pisal proti bivšemu banu Khuenu naperjeno brošuro »Kako se drži proti lopov na banškoj stolici« in da jo je s Koračem pomočjo razširil. Korač je tožen radi razširjenja te brošure in različnih člankov proti Khuenu, proti militarizmu itd. Ko so bili po Hrvatskem razširjeni različni revolucionarni spisi, tiskani baje v Baslu (pravtvo se je mislilo, da so bili ti spisi tiskani v Ljubljani) se je vršila pri dr. Potočnjaku hišna preiskava, pri kateri so se baje dobili indiciji, da je dr. Potočnjak pisal brošuro »Kako se drži proti lopov na banškoj stolici«. Dr. Potočnjak je avtorstvo tajil — pravi brošura — to mu ni nič pomagalo, ker je budim peščanski tiskar Milić nepozvan prišel k budimpeštanski policiji in dr. Potočnjaka označil kot avtor.

Cim se je začela obravnava, je dr. Potočnjak ugovarjal, da zastopa obtožbo drž. pravnik Gjuričić, ter zahteval, naj se drž. pravnik zasihi kot priča. Dr. Potočnjak se je skliceval na to, da je v obtožnici rečeno, da je tiskar Milić izročil policiji rokopis brošure, medtem ko v dotednem zapisniku, narejeno z Milićem, to ni zapisano.

Zgodilo se je tihotapstvo. Tudi se mora uvaževati, da je Milić 11. junija izpovedal, da so vse spisi Koračevi, ne Potočnjakov. Rokopis Potočnjakov se je kar nakrat pojavil med akti, kako pa je prišel v akte, ni pojasnjeno. Pri tih prilikah je dr. Potočnjak pokazal neko sodno odločbo, tičočo se njegove prošnje, da se ga izpusti iz preiskovalnega zapora. Ta odločba, s katero se je njegova prošnja odbila, je falsificirana.

Tudi soobtoženi Korač je zahteval, naj se drž. pravnik odstrani. Drž. pravnik Gjuričić je rekel, da odklanja vsako pridrževanje, češ, kar ve, da vse povedano v obtožnici. Milić je Potočnjakov rokopis izročil peščanski policiji. (Zagovornik dr. Hinković: To ni res!) Sicer pa obravnava nima namena ustavnosti, da se je pri preiskavi pošteno postopalo, nego le, da je Potočnjak avtor inkriminiran brošure.

Zagovornik dr. Hinković je na to konstatiral, da ni resnica, da bi bil Milić izročil Potočnjakov rokopis peščanski policiji. Sodni dvor je seveda odločil, da se drž. pravnik ne zasihi kot priča.

Pri prečitanju obtožnice je dr.

Hinković dokazoval, da je neutemeljena, ker ne odgovarja zakonu.

Obtožnica ne navaja nobenega konkretnega kaznjivega dejansa in zato je zagovornik zahteval, naj drž. pravništvo konkretno zira svojo obtožbo. Seveda ni tudi to nič pomagalo. Sodni dvor je odločil to zahtevno.

Pri zasliševanju je dr. Potočnjak izjavil, da ni kriv in da se je vse storil sprožiti proti njemu iz osebne mržnje grofa Khuena. Pojasnil je, kako so ga preganjali kot uradnika, kot odvetnika in kot poslanca in predčital sodbo porotnega sodišča v Gjuru, s katero je bil oproščen Khuenu oskrbnik, ki je grofa Khuena dolžil goljufije.

Razprava se nadaljuje 18. t. m.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. januvarja.

— „Slovenec in cesarjev spominik. Ni je zadeve, kateri bi škofovi tonsuranci ne vrgli v valovje naših političnih bojev! Tako je tudi s cesarjevim spominkom v Ljubljani! Človek bi menil, da je nemogoče ta spominik v dotiku spraviti s našo politiko. No človek obrača, prdičev dojenček pa obrne! In cesarjev spominik tiči sredi naših političnih prepirov. Kar des noč si je namreč »Slovenec« izmisli, da

se je prvo darilo prisodilo g. Peruzzijsu samo zategadelj, ker je sin bivšega liberalnega agitatorja in ker je radi teg dr. Tavčar na sjury pritiskal. Tako so škofovi la

marljivi in skoro vsa leta, kar obsteji društvo, neumorno delujodi načelnici gdđ. Josipini Kajzelejovi. S hvaležnim srečem se je nadalje spominjal gosp. dr. Viktor Murnika, kateri izkazuje društvu vedno svojo neomahljivo naklonjenost. Končno se je zahvalila še bratskemu televadnemu društvu »Ljubljanskemu Sokolu« za ljubezljivo kolegialnost, s katero stoji vedno ob strani društva. — Nato je načelnica gdđ. Josipina Kajzelejova poročala o stanju društva v letu 1903. Društvo šteje 4 ustanovne, 39 podpornih in 9 izvršujočih članic in 65 gojenk. Televadiло se je dva krat na teden po 3 ure v dveh oddelek. Društvo je v letu 1903 dva krat nastopilo in sicer gojenke pri televadski skušnji dne 3. maja in članice pri javni televadbi »Sokola« ob prilikl njegove 40 letnice, dne 27. septembra. Udeležilo se je tudi s skupino »Sokolovec« maskerade. Društvo si je nabavilo na dirkališču lastno igrišče, kjer so igrale članice in gojenke Lawn tennis, Croquet in druge igre. Naročeno je na tri časopise in sicer na »Slovenskega Sokola«, na češki »Věstnik Sokolský« in hrvatski »Sokola«. — V letu 1903. je imelo društvo 1023 K 27 h dohodkov in 961 K 82 h stroškov, torej znaša prebitek v blagajni 61 K 45 h. — Potem se je vrnila volitev odbora. Izvoljen je bil ves dosedanji odbor, razen že omenjenih odstopivih članic, mesto katerih so bile iz voljene g. Ana Juvančičeva, g. J. Skaletova in gdđ. Mila Vodvičeva. Novi odbor je potem sklepal o društvenih zadevah za letošnje leto. Na povabilo »Ljubljanskega Sokola« sklenil je pristopiti k društvu »Slovenska sokolska zvezka«. Ker se vrši letos za ves slovenski narod tako velepomembni vsesokolski shod in je »Žensko televadno društvo« bilo prvo, ki je pričelo vzbujati in razširjati vazišeno sokolsko idejo med slovenskim ženstvom, pokazati hoče tudi ob tej priliki, da se ne straši dela in truda in žrtv, kadar gre za izpolnitve načrtnih dolžnosti. Finančni odsek za prireditve vsesokolskega shoda potrebuje ogromno sveto, kateri bode tudi »Žensko televadno društvo« pri pomoglo po svojih močeh. Prirediti hoče v to svrhu meseca aprila društveno javno televadbo, katere čisti dohodek je namenjen skladu za vsesokolski shod. Poleg tega se udeleži tudi javne televadbe pri vsesokolskem shodu dne 17. julija t. l. Nato je gospa starostka, zahvaljujoč se že enkrat vsem navzočim damam, zaključila sejo. — Sedanji odbor »Ženskega televadnega društva« obstoji iz sledenih dam: starosta g. Franja dr. Tavčarjeva, starostkinja načelnica g. Ana Župnekova, načelnica g. Josipina Kajzelejova, tajnica g. Mila Vodvičeva, blagajotičarska gospa J. Skaletova, odbornice: gospo Matica Hribarjeva, Minka Ježabinova, Ana Juvančičeva in Cecilia Kavčnikova; odbornične namesto: gospo Minka dr. Pirčeva, Ida Podgoršekova in Berta dr. Trillerjeva in pregledovalnice računov g. M. dr. Kokaljeva in Ida dr. Praunseisova.

Družbinski večer Narodne čitalnice v Ljubljani pretečeno soboto je bil tako neprizakovano dobro obiskan, da društveni prostori z malo dvoranami nikakor niso odgovarjali veliki udeležbi s strani članov. Plesalo je okolo 60 parov prvo četvorko in drugo tudi ne dosti manj, tudi »Češka beseda« se je plesala. Arrangement so oskrivali gospodje Balcer, Knific in Sajovic, kateri pa vsel pretečnega prostora niso zamogli izvajati svojih lepih zvršetkov, kakor so nameravali. Opazili smo čez dolgo čas zopet enkrat, da so med plezom zopet okivali stranski prostori, kjer so našli tudi neplesalci obilo zabave. Kako veselo in živahno življenje je vladalo, je najboljši dokaz to, da se je končal plez še ob četrti uri zjutraj. Prihodnji družbinski večer se priredi v veliki dvorani dne 30. t. m. in kakor se čuje od vseh strani, obeta isti biti še bolj obiskan kakor prva dva.

Odbor slovenskega pisateljskega podpornega društva načrtna, da priredi društvo v proslavo sedemdesetletnico svojega čavnega člana in bivšega predsednika, dr. Josipa Vošnjaka, dne 20. januvarja 1904 ob osmih zveter v malo čitalniški dvorani slavnostni večer. Spored: 1. Govor predsednika društvenega. 2. Predavanje g. dr. Vošnjaka: Spomini na Ljubljano. In prijaznosti sodelujejo slavno pevsko društvo »Slavec« in meščanska godba. Častilei gospoda doktorja J. Vošnjaka so dobro došli!

Koncert hrvatskih akademikov. One gospodinje, ki so dobole vabila, da bi glasovolijo sodelovali pri koncertu hrvatskih akade-

mikov, se prosijo, naj se udeleži v ti zadevi prirejenega dogovora v sredo ob 4 uri popoldan v damski sobi »Narodnega doma«. Obenem se vabijo vsi trije odbori ženskih Cyril Metodovih podružnic kakor tudi ženski odbor »Glasb. Matice«, naj pridejo na ta sestanek.

Službeni jubilej. Dne 15. t. m. sta praznovala trgovska sotrudnica gg. Anton Vrhunc in F. Mulšek petindvajsetletnico svojega službovanja pri Mayrevi firmi. Tem povodom je bil včeraj odprt banket, na kateri so bili povabljeni vse sotrudniki tiste firme. Jubilantoma se je nazdravljalo in so juna bila izročena različna častna darila.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. Prvodna redna mestna sešča se vrši se v sredo, dne 20. januvarja ob pol 6. uri zvečer v dežni bolnični.

Vodnikovo besedo s plesom priredi ščenska čitalnica 2. svečana pri Košarju. Glavne točke sporeda bodo: C Golarjev program, spivoigra »Vinska poskušnja«, Medvedov »Veneč narodnih pesmi«, sviranje malega orkestra vojaške godbe slav. pešpolka kralj Belgijski št. 27 in ples.

Novi odbor ščenske čitalnice se je sledede konstituiral: Prvostnik, F. Dr. Denik; načelnik, župan Maurer Viljem; blagajnik, Suva Ivan; tajnik, Jaworšek Karl; knjižničar, Škarjovec Ivan; arhivar, Mohar Dragotin; odbornika, Zakotnik Ivan in Burja Polda.

Ščenskega »Sokola« občni zbor bo 31. januvarja ob 10. uri zjutraj v društveni televadni. Odkar je izšla ordre do bataille od načelnika ljubljanskega »Sokola« glede javne televadbe in zveznega sestanka slovenskih in čislitvanskih »Sokolov« dne 3. julija, postal je tudi televadišče v Ščeni živahnej. Ker je šola v Ščeni brez televadnice, televadi šolska mladež v sokolski televadni pod vodstvom društvenih voditeljev. Lansko leto je televadiilo 36 učencev, letos pa 48. Lansko prošnjo za prispevek k stroškom za snaženje, kurjavo i. dr. je rešil krajni šolski svet z nakazilom 40 K, na letošnjo je pa vaski prispevek odrekel, da si je društvo prisojilo le za polovico ddečkov po 2 K za vse leto. — Brez komentara! No, priznavatelji koristi televadbe in prijatelji mladine bodo gotovo popravili, kar je slavni krajni šolski svet — z a gresil!

Umrla je v Idriji soprogaa odotnega višega rudniškega zdravnika gospa Katarina Števerák.

Nekaj farškega. Preteklo nedelje pokopali so v Podragi izredno marljivega in nadarjenega gorškega realca Mirka Mašiča. Prišel je bil zdrav in vesel sprovest na svoj dom božične počitnice, s katerih se ni več vrnil. Nagla pljučnica zrušila je nadobudnega mladeniča v prerani grob. Kljub zimskemu vremenu in 8 urni oddaljenosti prišlo je nad 40 dijakov v spremstvu svojega razrednika spremljat tovariša na zadnji poti, ker jim je bil župnik Koller brzjavno sporočil, da bode pogreb že ob 2. uri popoldne, da se morejo po pogrebu do večernega vlaka v Ajdovščino vrneti. Že pred 2. uro čakali so in prezebali na ostri burji dijaki in velika množica ljudi pred hišo žalosti. Toda »gospodov« le ni hotelo biti od nikoder. Ljudje so trepetali na na mrazu in mrmlali blizu 1½ uro, in še lo potem so »gospodje« ob 3. uri pop. prišli, dasi je bil pogreb določen na 2. uro. Jako milostno. Velika množica domačih in sosednih vaščanov je čakajoč na mrazu vstrajala, ker je resno žalovala za mladim, a zadnjim gospodarjem stare premožne hiše. Dijaki pa seveda niso mogli tako dolgo čakati, nego položili so krasen venec na oder, zapeli žalostinko tovarišu v slovo ter odšli — pred pogrebom, upravičeno ogorčeni, da se farška držnost tako frivolno igra s pieteto dijakov, ki se niso, žalujč za tovarišem, strašili dolgega potovanja, dasi niso pri tem nicensar — zasluzili. »Gospodje« so morali pred pogrebom piti. Prali se bodo in izgovarjali, toda že naprej jim povemo, da klerikalnih shodov ob nedeljah nikoč ne znamude in tudi jour-fixov v vippavskem župnišču ne! Sram jih tako nič ni! Zanimati utegne, da so bili dobni Mašiči plemstvo od cesarja Ferdinand, da so je pa že dobrih 10 let zatem izgubili in bežali z bosanske meje na Krajiško, ker so bili zapleteni v zaroto Zrinski-Frankopansko. Naselili so se bili v Podragi na lepem posestvu, kjer se plemiška diploma hrani. Sedaj umrli Mirko Mašič bil je zadnji svojega rodu. Imel je samo enega brata, ki je že v otročjih letih umrl. Oče mu je umrl pred 9 leti, osamljena mati-udova pa še živi.

Iz ilirsko-bistriških trgovskih krogov se nam piše: Nedaj tu tako svetočna trgovina posebno špeceriske stroke hira od leta do leta bolj in bolj. Kaj je temu vzrok? Prvi vzrok je rak rana, ka-

ter je prinesel sem zloglasni Rudolf, to je brezpotrebo gospodarsko društvo, katero izsceava iz načega kmetskega žuljev le razni konzumari, ubogi kmet pa tone v valovih dolga, v katerega je padel pri brezvestnežih. Marsikateri bodo še prekljinjal vse konzumare, naj si bodo blagoslovjeni ali ne, in ne bodo dolgo, ko bodo zapel petijotar Škril ali trnovski mežnar »Miserere« krknemu društvo. Ubogim zapeljanim društvenikom naznanjal bodo pa birič pred cerkvijo: Vse je preč, vse je preč, društvo je preč, vaš dom je preč, vaše blago, vaše njive, z eno besedo, vse, vse je preč! Kaj boste tedaj, vi uboge rewe, storili? Pokleknil bi bote, vidim vas v duhu, oti obrnviš v nebo in s sklenjenimi rokami boste klicali: Hvale ti za vse to, o veliki konzumar Rudolf in vse tvoji hlapci in dekle, blagoslovjeni in prokleti, vrag vas poberi vse skupaj. Amen! Drugi vzrok hiranju trgovine je konkurenca trgovcev samih med seboj. Trgovec, ki se spušča v také špekulacije, kopli sam sebi grob. Trgovina manufakturne stoke, to je nekaj drugega, tej cvete še zlato polje, le škoda, da je samo eden trgovec manufakturist v načem kraju. Svetujemo gospodom manufakturistom, da se poslužijo ravno sedaj v najem ponujanj prostorov, v katerih je imel gosp. Bilo trgovino manufakturnega blaga v raznih vrstah in veliki zalogi. Eksistence mu je sijajno zagotovljena. Opozarjam na to gospode trgovce manufakturiste!

Zopet ena. Piše se nam: Vsakih 14 dni prihodi »Slovenec« obrambo proti poročilu o »Gospodarski zadrugici« središke okolice, pričebenem v »Slov. Narod« od 9. decembra l. l. Če maški na rep stopi, bebi, ker jo boli, tako boli tudi dopisnika v »Slovenec« št. 297 l. l., ker je pri »zafuranci« zadrugi svoj delež 12 krov izgubil. Znabit je se ta neduhovni gospod s svojim pojasirom duhovnikom zopet prikupe, da ga pamet tako zapušča, da je glob in step za vse, kar se okoli njega godi, ker — res je izgubil (plačal) kmet Kolarč vulgo Šember na Grabah blizu 4000 krov in gosp. župnik 2000 krov. Konzumna zadruga načela je namreč prostore za trgovino pri Šulekoviči in omisila notranjo opravo; ti prostori bili so več mesecev prazni, najemnino pa je plačala zadruga. Končno se je dobil trgovec, ki je šel na lim, prevezel prostore in začel trgovino, ko so mu vodje zadruge denarno pomordi obljubili. Denar se je najel in zgoraj omenjena poroka sta danes pladnika v konkurzno maso, vodje pa so se iz te zadrgre po lisidje izmučniti znali. Ali ni tako, »čuden« g. dopisnik? Ako imate tako slab spomin, potrudite se k sodišču v Ormož, tam boste črno na belo našli, da je tako. Drugi dopisnik, gosp. kaplan Kozelj, v »Slovenec« št. 6. t. l. pa odgovarja le svojem prvoroditelju, jesed se na »Štajerc« in »Slov. Nar.« Na ostala pobalinska zavijanja in podle napade ni vredno odgovora; dopisnika pa se naj tolažita, saj je že več konzumnih zadrug »zafuralo«.

Za prvi slovenski trgovski ples v Mariboru na dan 7. svečana t. l. delajo se velike priprave; ni šuda torek, da se občinstvo zato tudi sanj živahno zanimalo. Kakor je posneti iz poročil, pridejo na ta dnešek gotovo najlepši ples Slovencev v Mariboru razna odposlanstva društev iz vseh štajerskih trgov in mest, da, celo iz Krajiške obljubljena nam je udeležba od strani gospodov trgovcev. Istotako se zanimalo za ta ples tudi na najučnejši slovenski postojanki — v Trstu. Ne kateri gospodje vabljenci, ki so opravili svoj poset, doposlali so nam znaten sveto, za kar se jima tu najpričnejše zahvaljujemo. Čast jima! Oni vedo coniti pomen trgovske društva na germanški meji, a s tem so tudi pripromogli, da se bode v najbljši bodočnosti ustavnilo »Trgovsko in obrtno društvo«. — Marljivi pripravljalni odsek trgovskega plesa se ni vstrasil ne dela ne truda in tudi ne ogromnih stroškov, samo da bode le v stanu nuditi udeležencem kaj izvanzredno izbornega in hkrati pokazati tudi moč trdnje volje za prsopoh in pročit narodnega trgovskega stanu. Nači bi zato vse načinjali sledili kliju zasnovanega trgovskega kluba, ki se z velikansko pozdravljajočnostjo trudi obuditi narodno zavest in pri ponemčurjenem trgovskem stanu na štajerskem. Počakajte, Slovenci, da Vam je res maza pridobitev narodnega trgovstva in v deležit se mnogobrojno dne 7. svečana t. l. prvega

velikega slovenskega trgovskega plesa v mariborskem »Narodnem domu«.

Oseboda celjskega okrožnega sodišča ovražen. Pred leti je v celjskem mestnem logu nekdo razbil vremensko hišico. Sod je letel na pomodn k mestnega vtrnarja nekega Nikolaja Moserja, ki je bil tudi pri celjskem okrožnem sodišču obsojen v trimesečno ježo in v povrnitev škode v znesku 320 K. Prestal je kazen in plačal odškodnino, potem pa začel delati na to, da se dokaže njegova nedolžnost. Dosegel je obnovitev obravnave, a višje sodišče ga je iznova obsojilo. Na Dunaju je skušal vredči v cesarskem voz tozadveno prošnjo, a dobil je zato — tri dni zapora. Končno se mu je le posrečilo, da je kasacijski dvor revidiral njegovo zadevo, in uspeh je bil ta, da je kasacijsko sodišče zavrglo obe obsodbi ter Moserja oprostilo, ker ni nikakih dokazov za njegovo krivdo.

Ženo umoril? V Celju so zaprli 57letnega brzjavnega paznika Jos. Walzerja in njegovo pričebnico Jovano Kellenz. Vse kaže na to, da sta umorila Walzerjevo ženo, ki je bila nekoliko slaboumnna in skoraj popolnoma slepa. Blizu stanovanja ob Vogljaju so namreč načini krvavo ruto Walzerjeve žene, drugi dan pa so potegnili tudi njen truplo blizu Laškega trga iz Vogljaje. Na glavi je imela smrtne rane.

Razmere v štajerski deželni prisilni delavnici. Pri graškem deželnem sodišču se je vrnila te dni obravnava zoper nekega Kajetana Zötterja iz prisilne delavnice v Messendorfu pri Gračcu. Zötter se je sam ovadil, da je vločil v neko vilo pri Gračcu. Pri so dišču pa je izpovedal, da si je zločin le izmisli, da razloži sodišču, kako neznosne razmere so v prisilni delavnici. Hrana je neužitna, a neusaga je v celiem zavodu, tudi v posteljah in perilu taka, da je ni mogoče prenašati. Prosil je, naj ga obsejijo in pošljejo v kaznilnico v Karlov, kjer imajo boljšo življeno. Zötter je bil oproščen, deželni odbor pa začne strogo preiskavo v prisilni delavnici.

Mekaj za žejkoslavce. Kaj pomeni beseda »kumpale«? V nekem trgu na Notranjskem imajo par stokarov severno od župne cerkve pokopališče, katero nazivajo kumpale in tudi njive blizu tega grobišča se zovejo »v kumpalah« ali »v kumpolju«. Pri tem se mora v ozir jemati dejstvo, da Notranje izgovarja povdarenji, »čenak« Poljaku za »čenak«. Toraj: Podgörnik, Zagórski, Zagórje — Podgörnik, Zagórski i Zagórje, dakle: »zagórski zvonovi prav milo pojči«. — J. A. E. Schmidtov rusko-nemški slovar uči, da rusko slovo komъ, komókъ, komóčekъ pomeni Klumpen, Haufen; komъ сиѓга — Schneehauſen, Schneeball. Komъ-póla (kompolja) bi tedaj značilo Feldhaufen, Erdhaufen, kar je uže gori omenjeno »kumpale« tudi v resnici, ker je zemlja v grobih zgručana in vzvišena. Kompole je toraj ravno isto, kakor jugoslovansko »gróblje«. — Mislim, da se dade lastna imena Komp, Knmp; dalje imenita gora na Dolenjskem »Kum« sv. Kum bolje toraj, »Kom« ravno v tem smislu razlagati!

Delovanje mestne posredovalnice za delo in službo. Mestni trg št. 27, telefon štev. 99. Od 1. do 14. januvarja je dela iskal 22 moških in 86 ženskih uslužencev. Delo je bilo ponudeno 21 moškemu in 89 ženskim uslužencem, v 63 služajih se je delo sprejelo. Od 1. januvarja do 14. januvarja je došlo 108 pridonud na delo in 110 deloponude. V 63 služajih je bilo delo sprejet. Delo dobre takoj moški: 1. kurilec, 3. devlarji, 1. zdravniški služba, 2. trgovski službi, 3. kočijaški (tudi očenjeni); ženske: 1. divilja, 2. gospodinji, 3. gostilniške kuharice, 11 delkje za vsako delo, 5. kuharice, 7 delkje za otrokom. Službe iščejo moški: 2. vrtinja, 8. hinciki, 1. trgovski pomočnik, 1. mašinist, ved pisarniških slug; ženske: 3. divilje za dom, 2. prodajalci, 1. blagajinci, 1. isurjenja kolektantinja. Posredovanje sta novanj in mesecnih sob. Pismenim vprašanjem je pričakati usnako za odgovor.

Koperški magaz. Krojački p

Rusijo in Japonsko neosnovane

London 18. januvarja. „Standard“ javlja, da je vse rusko vojašvo zapastilo Pekin in je odšlo v Port Artur. Tudi Tientsin so Rusi zapustili. Admiral Aleksejev je pozval kitasko vlado, naj pošle 15.000 mož v Mandžurijo v varstvo omdotnih Kitajcev.

London 18. januvarja. Reuterjev birô javlja: Japonska vlada ne pričakuje, da dobi tekom enega tedna od Rusije odgovor na svojo zadnjo noto. Japonska je na vojno pripravljena, se zanaša na svojo armado in na svojo mornarico in pojde rajše v boj, kakor da bi se odrekla svojim zahtevam.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. januarja: Jakob Naglas, trgovec in posestnik, 85 let, Turški trg št. 7, naduha — Helene Kunštati, gostija, 57 let, Kapiteljske ulice št. 11, Paralysis cordis.

V deželnih bolnicah:

Dne 12. januarja: Ivan Šivic, dñnar, 49 let, jetika.

Dne 13. januarja: Matija Bitenc, gostač, 79 let, ostarelost.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani. Uradni kurz dunaj. borze 18. januarja 1904.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
42% majeva renta . . .	100.70	100.90
42% srebrna renta . . .	100.65	100.85
4% avstr. kronska renta . . .	1.070	100.90
4% zlata . . .	120.55	120.75
4% ogrska kronska . . .	99.15	99.35
4% zlata . . .	118.95	119.15
4% posojilno deželne Kranjske . . .	100.75	100.75
4% posojilno mesta Slijet . . .	100.75	100.75
Zader . . .	100.90	101.90
4% bos. herc. žel. pos. 1902 . . .	100.90	100.80
4% češka dež. banka k.o. . .	100.70	100.70
4% ž. o. . .	101.75	102.20
4% zst. pisma gal. d. hip. b. . .	106.70	107.70
4% zst. pisma Innerst. hr. . .	101—	102—
4% ogrske cen. dež. hr. . .	100.50	101.50
4% z p. ogr. hip. ban. . .	100.10	101.10
4% obl. lokalnih že- leznic d. dr. . .	100—	101—
4% obl. češke ind. banke . . .	100.50	101.50
4% prior Trst-Poreč lok. žel. . .	98.50	99.50
4% prior dol. žel. . .	100.50	100.50
3% juž. žel. kup. . .	304.75	306.75
4% avst. pos. za žel. p. o. . .	100.65	101.65

Srečke.

Srečke od 1. 1854 . . .	185—	195—
" " 1860/4 . . .	185—	187—
" " 1864 . . .	258—	261—
" tizake . . .	163—	164.30
" zem. kred. I. emisije . . .	295—	298.50
" II. . .	285—	289—
" ogr. hip. banke . . .	265—	270.50
" srbske & frs. 100— turške . . .	93—	94.50
135.75	134.75	
19.15	20.15	
465—	475—	
465—	475—	
Basilička		
Kreditnō		
Inomorska		
Krakovska		
Ljubljanske		
Avt. rad. križa . . .		
Ogr.		
Rudolfove		
Salcburske		
Dunajske kom. . .		
Deinice.		

Valute.

C. kr. cekin . . .	11.34	11.38
20 franki . . .	19.04	19.06
20 marke . . .	23.43	23.51
Sovereigns . . .	2.93	24.01
Marke . . .	117.12	117.32
Laški bankovci . . .	95.25	95.35
Rublji . . .	252.25	253.25
Dolarji . . .	4.84	5—

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 18. januarja 1904.

Termin.

Pšenica za april . . .	za 50 kg K	7.89
" okt. 1903 . . .	50 "	7.69
Rž " april . . .	50 "	6.64
Koruzna maj 1904 . . .	50 "	5.50
Oves " maj . . .	50 "	5.52

Efektiv.

Vzdržno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 806.8. Srednji uradni tlak 756.0 mm.

Jan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo
16. 8. sv.	730.5	20	brezvetr.	oblačno	
17. 7. zj.	729.2	29	p.m. sah.	oblačno	
18. 2. pop.	730.1	28	sr. j.vzh.	oblačno	
19. zv.	734.4	0.5	sr. sv.zhd.	oblačno	
20. 7. zj.	736.9	— 25	brezvetr.	jasno	
21. 2. pop.	736.3	31	sr. j.vzhod.	del. oblač.	

Srednja temperatura sobote in nedelje
25° in 21°, normalne: -25° in -25°.
mokrina v 24 urah: 0.0 mm in 0.0 mm.

Globe žalosti potri dajemo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem na znanje, da je Vsevečni k sebi poklical našega iskreno ljubljenega, nepozabnega oceta, oziroma starega oceta in tista, gospoda

Franceta Papež

praktičnega zdravnika in posestnika

ki je danes, dne 18. januaria ob pol 5. uri zjutraj po kratki pa težki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v svojem 80. letu mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predragega položilo se bo na domačem pokopališču v sredo, dne 20. t. m. v lastnem grobu k večnemu počitku.

Dragega ranjega priporočamo vsem v blag spomin.

Jesenice, 18. januaria 1904.

Marija Hinteregger, Klementina Piš, Ludovika Bernhard, hčere Rudolf Piš, Anton Bernhard, zeta, — Anton Bernhard, vnuk.

195

Zahvala.

Globoko užaljeni ob izgubi našega iskreno ljubljenega oceta, oziroma starega oceta, tista in brata, gospoda

Jakoba Naglas

hišnega posestnika in tovarnarja pohištva

usojamo se prav prisrno zahvaljevati za mnoge dokaze odkritorskega sočutja, za prekrasne vence in mnogobrojno spremstvo predragega pokopnika vsem prijateljem in znancem civilnega in vojaškega

stana.

Ljubljana, 16. januarja 1904.

189—2

Žalujoči ostali.

195

Dobro ohranjen

glasovir

se po ceni proda v gostilni M. Podgorelca v Rožni dolini pri Ljubljani.

197—1

1000 kren
ako je goljufija!

Brezkrbno rodbinsko

srečo jamči knjiga o pre-

oblačem blagoslovu otrok.

Z vse tisoč zahvalnicami

posilja diskretno za 90 h

v avstri. znamki gospa

A. Kampf, Berlin

S. W. 220 Linden-

strasse 80

108—5

Pisar

edini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike.

Žhaja v Trstu vsako soboto.

Naročnina za vse leto 6 X, za

pol leta 3 X Posamezne številke

se prodajajo po 10 stotink.

Zahtevajte brezplačne številke na ogled!

Išče se spreten

189—2

gostilničar

za večjo gostilno v Ljubljani s primerno

kavejo. Termen 1. februar 1904.

Naslov v uprav. „Slov. Naroda“.

191—1

Lepa, suha

Vinska klet

ob glavnih cesti, Vodmat transito, se odda takoj. Porabi se lahko za vsake vrste obrti.

185—2

Več se pozive pri Jerneju Jele-

niču, Vodmat, Stará pot št. 1.